EL SUBDESENVOLUPAMENT SOCIAL DE CATALUNYA I ESPANYA

La crisi social a Catalunya i Espanya, de la qual no se’n parla

Què ha estat passant?

Vegem la realitat que s’amaga…

ÍNDEX

- Part I. El perquè del subdesenvolupament social (pgs. 4-37)
- Part II. Les causes polítiques de l'endarreriment social (pgs. 38-68)
- Part III. La falsedat de l'argument de la recuperació econòmica (pgs. 69-83)
- Part IV. Arguments d'alguns independentistes sobre les causes del subdesenvolupament social (pgs. 84-90)

PRIMERA PART

Característiques de les polítiques públiques a Espanya i Catalunya

El perquè del subdesenvolupament social

Què està passant a Catalunya i a Espanya (i als països del sud d'Europa, i Irlanda)?

- Disminució dels salaris.
- Augment de l'atur.
- Dilució de la protecció social.
- Reducció de la despesa pública social.
- Privatització de les transferències i dels serveis de l'Estat del Benestar.
- Reducció dels drets socials i laborals.
- Debilitament dels sindicats i de la negociació col·lectiva.
- Reducció i privatització de la seguretat social i les pensions públiques.

Per què passa això?
L'explicació dels que han manat a Europa

"El model social europeu és **insostenible**"

Mario Draghi
President del Banc Central Europeu
Wall Street Journal (24.02.12)

"La crisi de l'euro està causada per una manca de **disciplina fiscal** de diversos països els dirigents dels quals van actuar irresponsablement".

Angela Merkel
Cancellera d'Alemanya
Declaracions de la a la televisió pública alemanya (16.05.12)

Per què passa això?

L'explicació dels que han manat a Espanya i a Catalunya

"**Hem gastat per sobre de les nostres possibilitats**. Fins que això no es corregeixi, no podrem sortir de la crisi".

Mario Rajoy (PP)
Expresident del Govern espanyol
Conferència de premsa del 04.06.12

"L'**austeritat** ens farà forts"

Artur Mas (CiU)
Expresident de la Generalitat
Declaracions al febrer de 2011

Tots i totes les que manen diuen el mateix.

L'estructura de poder diu que els salaris són massa alts, la protecció social és excessiva i la despesa pública social (que inclou els serveis de l'Estat del benestar, com sanitat educació, serveis socials, habitatge social, escoles bressol, serveis domiciliaris, i altres) i les transferències públiques, com les pensions i els programes de renda garantida i altres, són massa generoses i esteses.

Això no és cert

Analitzem la realitat

Què tenen en comú els països de la perifèria de l'Eurozona: Espanya, Grècia, Portugal i Irlanda?

Han estat governats per dictadures d'ultradreta, feixistes o feixistoides (Espanya, Portugal i Grècia) o per governs conservadors autoritaris (Irlanda) durant la major part del temps després de la II Guerra Mundial fins als vuitanta.

Conseqüències d'aquesta realitat política

Són Estats hereus de dictadures molt repressives amb poca sensibilitat social i redistributiva

Aquests països encara tenen el major número de policies per 10.000 habitants a la UE-15 i els percentatges més baixos d'adults treballant a l'Estat del Benestar. Tenen també les majors desigualtats de la UE.

Vegem les dades

Comparem les dades dels països de la UE-15 (els països més rics de la Unió Europea) en què les esquerres han sigut més febles des de la Segona Guerra Mundial (Espanya, Catalunya, Grècia, Portugal i Irlanda), amb les dades de Suècia, que és el país en què les esquerres han governat durant més temps aquest mateix període.

Ingressos a l'Estat com a percentatge del PIB (2009)

EU-15	**44%**
Espanya	**34%**
Grècia	37%
Portugal	39%
Irlanda	34%
Suècia	54%

L'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya tenen pocs ingressos.

Font: Eurostat

Despesa social com a percentatge del PIB (2015)

EU-15*	**28,0%**
Catalunya (2014)	**21,3%**
Espanya	**24,6%**
Grècia	26,4%
Portugal	25,7%
Irlanda	16,3%
Suècia	29,2%

La despesa social de l'Estat espanyol i de la Generalitat de Catalunya és molt baixa.

**Mitjana amb dades d'Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Espanya, Finlàndia, França, Grècia, Irlanda, Itàlia, Luxemburg, Països Baixos, Portugal, Regne Unit i Suècia*

Font: Eurostat i Idescat

Ocupació pública* com a percentatge de la població adulta (2016)

EU-15**	**15,1%**
Catalunya	**8,2%**
Espanya	**9,8%**
Grècia	11,3%
Irlanda	12,6%
Suècia	22,9%

L'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya tenen empleades o contractades menys persones que d'altres països de la Unió Europea.

* La major part de l'ocupació pública és la que treballa als serveis públics de l'Estat del Benestar, com sanitat, educació, serveis socials, habitatge social, escoles bressol, serveis domiciliaris i altres.

**Mitjana amb dades d'Alemanya, Bèlgica, Dinamarca, Espanya, Finlàndia, França, Grècia, Irlanda, Regne Unit (2015) i Suècia.

Font: elaboració pròpia a partir d'Ilostat, Eurostat i Idescat

Totes aquestes dades mostren la falsedat dels arguments neoliberals, típics de la dreta espanyola i catalana, que diuen que el sector públic és massa extens i que “ofega” l’economia i la societat catalana.

Si tinguéssim, per exemple, la mateixa taxa d’ocupació en el sector públic que té Suècia no tindríem pràcticament atur ni a Espanya ni a Catalunya.

I, per què és així?

Una de les raons més importants és que l'Estat a Espanya i la Generalitat a Catalunya són molt poc redistributius, i les seves polítiques fiscals són molt regressives.

Les polítiques públiques redistributives de l'Estat i la Generalitat són molt limitades, i no són capaces de reduir gaire la gran pobresa i desigualtat

2016		
	Pobresa abans de les transferències socials	Pobresa després de les transferències socials
Catalunya	**24,7%**	**19,2%**
Espanya	**29,5%**	**22,3%**
UE-15	26,7%	16,3%
Suècia	29,9%	16,2%

L'impacte redistributiu de l'Estat espanyol i de la Generalitat de Catalunya és molt menor en comparació amb d'altres països.

Font: Eurostat i Idescat.

Espanya i **Catalunya** estan entre els països de la UE-15 amb les **taxes de risc de pobresa més altes** (després de les transferències socials) i entre els que assoleixen una **menor reducció de la pobresa per intervenció de l'Estat**.

La política fiscal explica la pobresa de l'Estat i de la Generalitat.

Vegem el que paguen en impostos els treballadors de la manufactura per una banda, i els rics i superrics per l'altra, a Catalunya, a Espanya, al promig de la UE-15 i a Suècia.

	Espanya/ Catalunya	UE-15	Suècia
Ingressos a l'Estat	**34% PIB**	44% PIB	52% PIB
Política fiscal (Treballadors de la manufactura)	**74%**	88%	100%
Impostos (1% de renta superior)	**20%**	70%	100%

El treballador de la Seat paga en impostos el 74% del que paga en impostos el treballador de Volvo. És menys (però no molt menys) del que paga el treballador mitjà de la UE-15.

El superric espanyol i català paga nominalment el 20% (en realitat un 8%) en impostos del que paga el superric suec.

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda, Espanya 2010

EN CONCLUSIÓ

Totes aquestes dades mostren que l'escàs desenvolupament social d'Espanya i Catalunya es deu a l'excessiu poder i influència de les minories més acabalades sobre l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya, i el seu molt limitat impacte redistributiu.

L’escàs poder dels municipis

Una altra conclusió de l’enorme poder de les forces conservadores a Catalunya i Espanya, ha sigut el molt poc poder que les autoritats locals tenen dins de l’Estat espanyol, incloent Catalunya.

L’àmbit municipal és el nivell més proper a la ciutadania, alhora que és el que té menys poder. Això afecta molt clarament la qualitat de vida i el benestar de les classes populars.

També explica les enormes crisis actuals, tals com la de l’habitatge i l’educació de la primera infància.

El reduït paper dels municipis a l'Estat espanyol

PES DE L'ÀMBIT LOCAL EN LA DESPESA PÚBLICA TOTAL (2017)

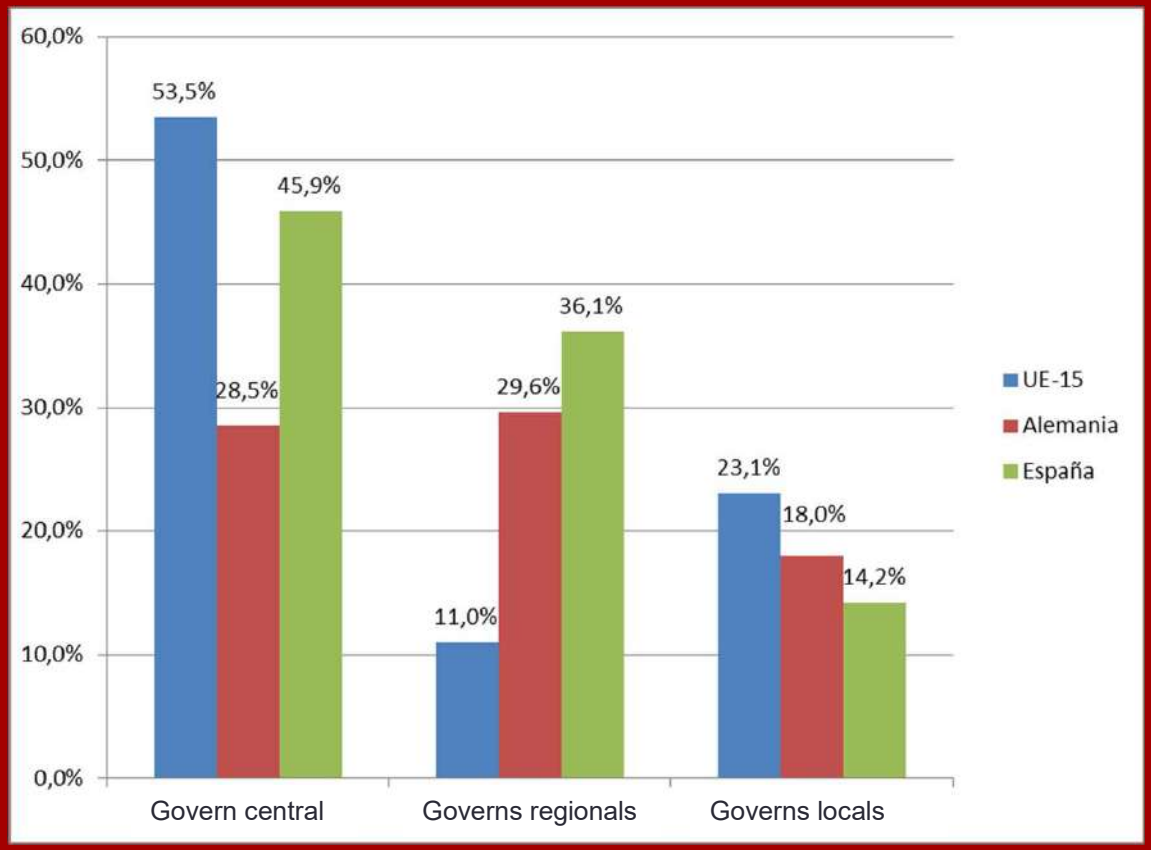

Nota: el càlcul no inclou els fons de la Seguretat Social ni el finançament de les institucions europees.

Font: Eurostat

El drama de l'habitatge (I)

Els habitants de Barcelona que viuen de lloguer són els europeus que suporten una taxa de sobrecàrrega més elevada, és a dir, que destinen més d'un 40% dels ingressos a despeses de la llar (lloguer, aigua, llum, etc.)

Pel 42,7% de la població de Barcelona que viu de lloguer, les despeses de la llar representen sobrecàrrega.

La taxa de sobrecàrrega a Catalunya també és una de les més altes de la UE-28, amb un 40,3%, i el mateix passa a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, on aquesta taxa arriba al 42,6% de la població que viu de lloguer.

El drama de l'habitatge (II)

El drama de l'habitatge (III)

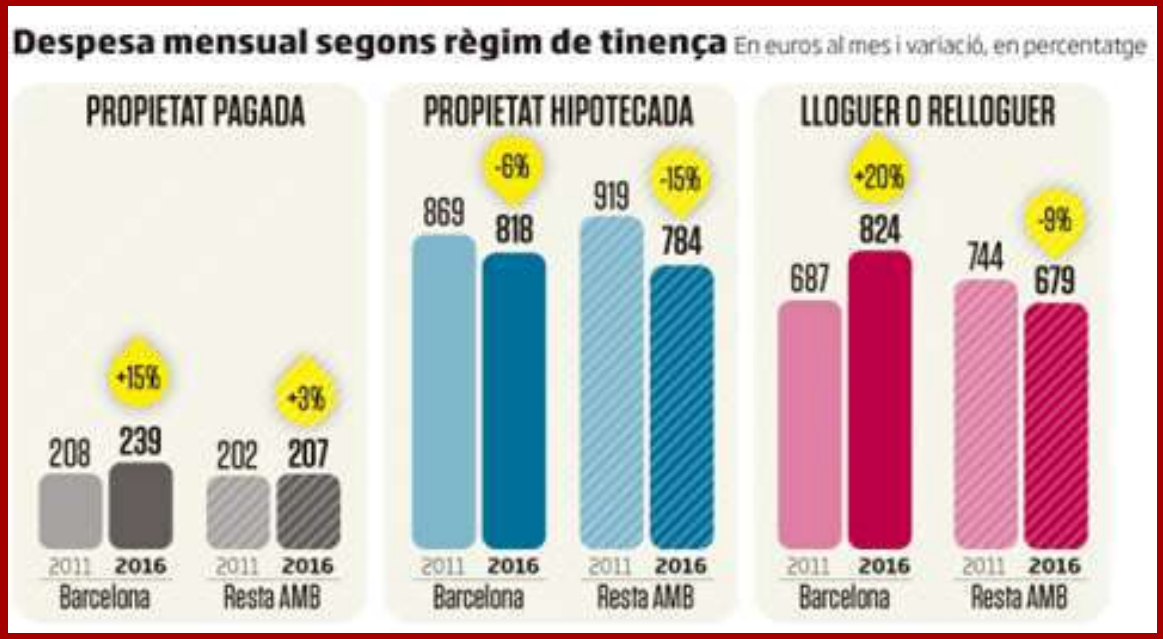

El drama de l'habitatge (IV)

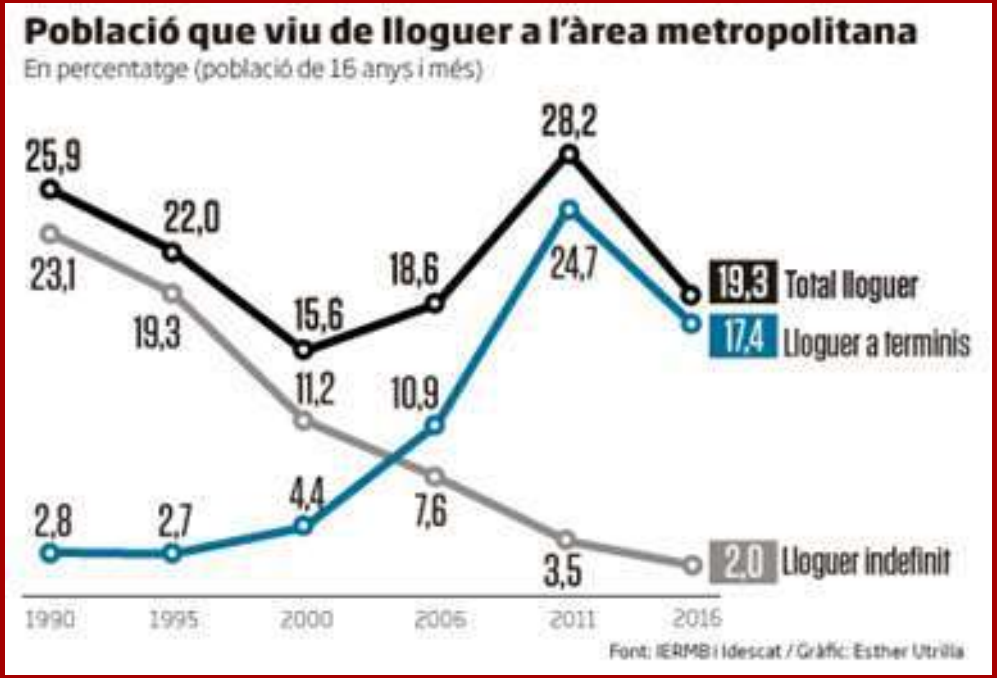

Reformes recents en habitatge

2009 – Entra en vigor la reforma de la "Llei d'Enjudiciament Civil per agilitzar els desnonaments (llei 19/2009)", impulsada per Carme Chacón quan era ministra d'Habitatge.

2013 – El govern Rajoy flexibilitza el mercat del lloguer d'habitatge mitjançant la llei 4/2013, a través de la qual els contactes de lloguer passen de 5 a 3 anys, amb una pròrroga d'1 any en comptes de 3.

2018 – S'aprova la proposició de llei del PDeCAT que modifica la "Llei d'Enjudiciament Civil" amb la finalitat d'accelerar el procés per agilitzar el final d'una ocupació il·legal d'un habitatge en determinats supòsits de propietat.

Obstacles pels municipis en polítiques d'habitatge

La capacitat dels municipis per regular el mercat de l'habitatge depèn de la **relació competencial** que existeix entre aquests, les comunitats autònomes i l'Estat. En el cas de l'Estat espanyol, el poder central ha adquirit un rol determinant en aquesta regulació.

"En termes molt esquemàtics, es podria dir que l'Estat (...) ha coordinat l'habitatge com a sector econòmic, ha regulat les condicions bàsiques per al seu exercici com a dret i ha establert la política fiscal en la matèria (...)" (Gerardo Pisarello, "El derecho a la vivienda como derecho social: implicaciones constitucionales", *Revista Catalana de Dret Públic*, 2009).

"També ha elaborat la normativa bàsica sobre edificació i construcció; ha definit actuacions susceptibles de protecció, regulant el seu finançament, el nivell de protecció o l'aportació de recursos; i ha legislat sobre dret hipotecari i registral i expropiació forçosa" (op. cit.)

Propostes estatals sobre lloguer

	UNIDOS PODEMOS	PSOE	ERC	cdc	PP	C's
CONTRACTES DE LLOGUER DE 5 ANYS DE DURACIÓ	Sí	Sí	Sí	Sí	No	No
PREU DEL LLOGUER LLIGAT A L'IPC	Sí	Sí	Sí	Sí	No	No
CONTRACTES PROTEGITS	Sí					
LIMITACIÓ DE LES FIANCES A 1 MES	Sí	Amb restriccions			No	
INSCRIPCIÓ OBLIGATÒRIA DEL CONTRACTE AL REGISTRE DE LA PROPIETAT	Sí	No			No	
CONTROL DELS PREUS DEL LLOGUER	Sí	No			No	No

Sí · No · Amb restriccions

L'EDUCACIÓ DE LA PRIMERA INFÀNCIA

Les escoles d'infància, com a política educativa, pretenen estimular el desenvolupament primerenc dels nens i nenes. Política pre-distributiva (tractament de les desigualtats "a priori").

Alhora, com a política familiar, pretén millorar la conciliació de la vida familiar i laboral, especialment de les mares.

Com a part de les polítiques públiques dirigides a la primera infància, les escoles d'infància han de combinar-se amb polítiques com permisos de parentalitat, així com subsidis i deduccions fiscals per les famílies amb fills.

L'educació en la primera infància a Espanya i Catalunya(I)

A Catalunya, el **55% dels menors de 0 a 3 anys està escolaritzat**. Tot i que és la 5ª comunitat autònoma en percentatge, encara està lluny de País Basc (90%) i Madrid (67%). En el cas de la població de 0 a 2 anys, la taxa d'escolarització arriba al 44% (curs 2014-2015).

Al **conjunt d'Espanya**, el percentatge arriba al 39% dels menors de 0 a 3 anys, una xifra nou punts superior a la de la UE-28 (30%), però inferior a la que s'arriba a algunes CCAA.

Font: Blasco, Jaume. "De l'escola bressol a les polítiques per a la petita infància". Dossier de premsa, Fundació Jaume Bofill, septiembre 2016.

L'educació en la primera infància a Espanya i Catalunya(II)

- En el cas de Catalunya, el creixement dels centres públics ha estat l'accelerador de l'escolarització de 0 a 3 anys.

- Els municipis amb un menor nivell educatiu i més atur és on hi ha més dèficit d'escoles d'infància (21% a Santa Coloma de Gramenet, i 61% a Esplugues de Llobregat).

Fuente: Blasco, Jaume. "De l'escola bressol a les polítiques per a la petita infància". Dosier de prensa, Fundació Jaume Bofill, septiembre 2016.

L'educació en la primera infància a Espanya i Catalunya(III)

- Només **entre 2009 i 2013 les retallades de la Generalitat de Catalunya van reduir la seva inversió en escoles d'infància a la meitat.** De gairebé 147 milions al 2009 a poc més de 71,5 milions al 2013.

- Els **ajuntaments i les diputacions han assumit una part de les retallades**, però les famílies van veure com la quota mensual augmentava un 10%, i la de menjador un 21%.

- El 2017 el TSJC va condemnar a la Generalitat a pagar més d'1M€ a l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat pel deute contret en escoles d'infància entre els cursos 2012 i 2015, i 827.000 euros a l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat.

Fuente: Blasco, Jaume. "De l'escola bressol a les polítiques per a la petita infància". Dosier de prensa, Fundació Jaume Bofill, septiembre 2016.

Distribució d'alumnes i centres de primera infància segons la seva titularitat

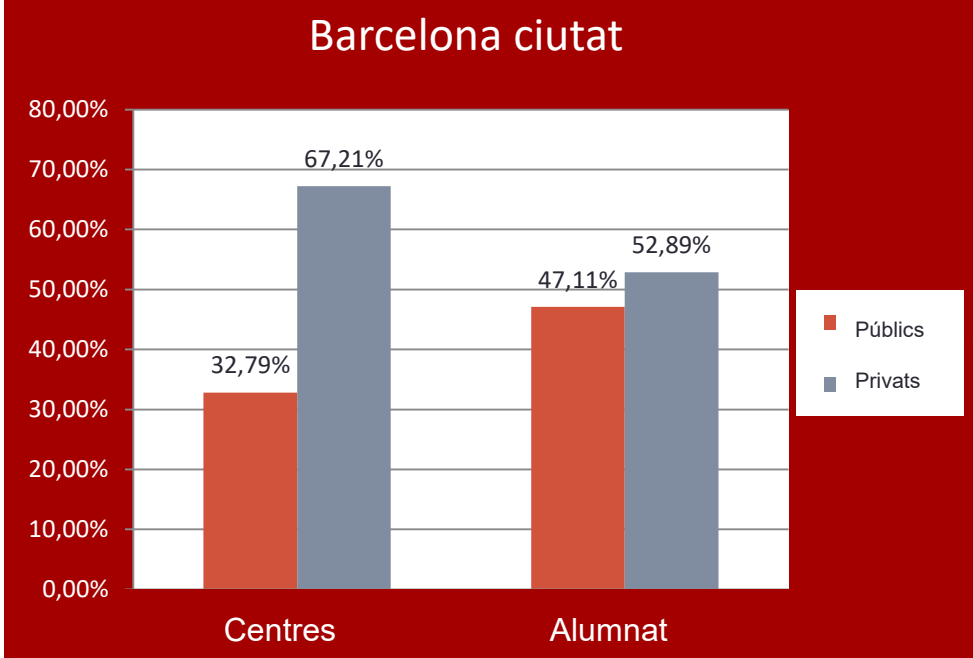

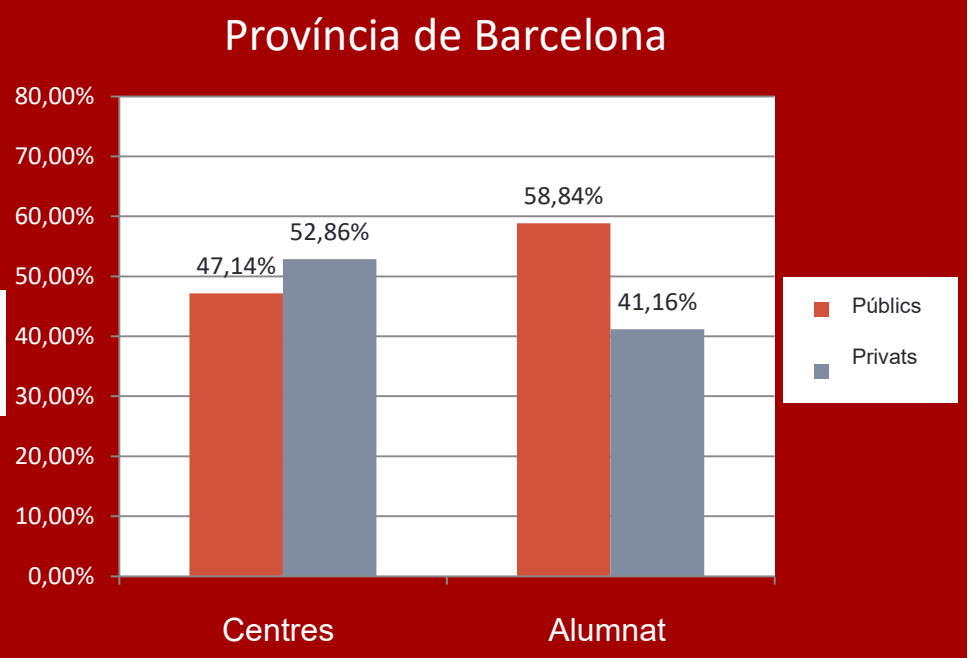

Si bé la majoria de centres de primera infància a la província de Barcelona són privats, la major part dels alumnes van a centres públics. Això es tradueix en una **ràtio d'alumnes per centre molt més elevada als centres públics**.

Font: Hermes, Diputació de Barcelona

SEGONA PART

El context polític que explica el subdesenvolupament social de Catalunya i Espanya

Les causes polítiques de l'endarreriment social

La importància del context polític per entendre l'endarreriment social de Catalunya i Espanya

1. La dictadura feixista.

2. Com va tenir lloc la seva integració a l'euro. L'euro es va establir a costa de debilitar el seu Estat del Benestar (que ja era molt dèbil).

3. Com l'Estat està responent a la crisi. De nou, reduint la despesa pública social i limitant els drets socials, laborals i polítics.

La dictadura de Franco

Una de les dictadures més repressives d'Europa.

Per cada assassinat polític que va cometre el règim de Mussolini, el règim de Franco en va cometre 10.000.

Font: Professor Malekafis, expert en el feixisme europeu (Columbia University, Nova York).

La dictadura de Franco

Espanya és, després de Cambodja, el país del món amb major proporció de població desapareguda per raons polítiques.

La Transició de la dictadura a la democràcia no va ser modèlica

De 1974 a 1978, Espanya va tenir el major nombre de dies laborables en vaga (les quals eren il·legals).

La transició **es va fer de manera enormement desequilibrada**. La dreta va controlar l'Estat i la majoria dels mitjans d'informació. Els líders de l'esquerra havien estat a la presó, a l'exili o en la clandestinitat.

Fotografia: la policia durant la manifestació de l'1 de febrer de **1976** sota el lema "Llibertat, amnistia i estatut d'autonomia".

Autor: Manel Armengol.

La Transició inmodèlica de la dictadura a la democràcia ha permès el gran domini de les dretes tant a l'Estat espanyol com en la Generalitat de Catalunya

Resultat:

- La dreta continua controlant moltes branques de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya.
- Les lleis electorals afavoreixen les zones conservadores.
- L'Estat del Benestar no té fons suficients.
- Les polítiques fiscals són molt regressives.
- El frau fiscal és molt elevat (71% del frau ve de les grans fortunes, bancs i grans empreses).
- L'Estat espanyol nega el caràcter plurinacional d'Espanya.

La segona causa política de l'endarreriment social és la manera com es va fer la integració d'Espanya a l'Euro.

Per complir amb el criteri de Maastricht de reduir el dèficit públic al 3% del PIB es va preferir retallar la despesa social a augmentar les polítiques redistributives i augment dels impostos de les minories acabalades.

La reducció del dèficit de l'Estat es va fer mitjançant retallades de la despesa social, aprovades pel PSOE primer i pel PP després a Espanya, i per CiU a Catalunya

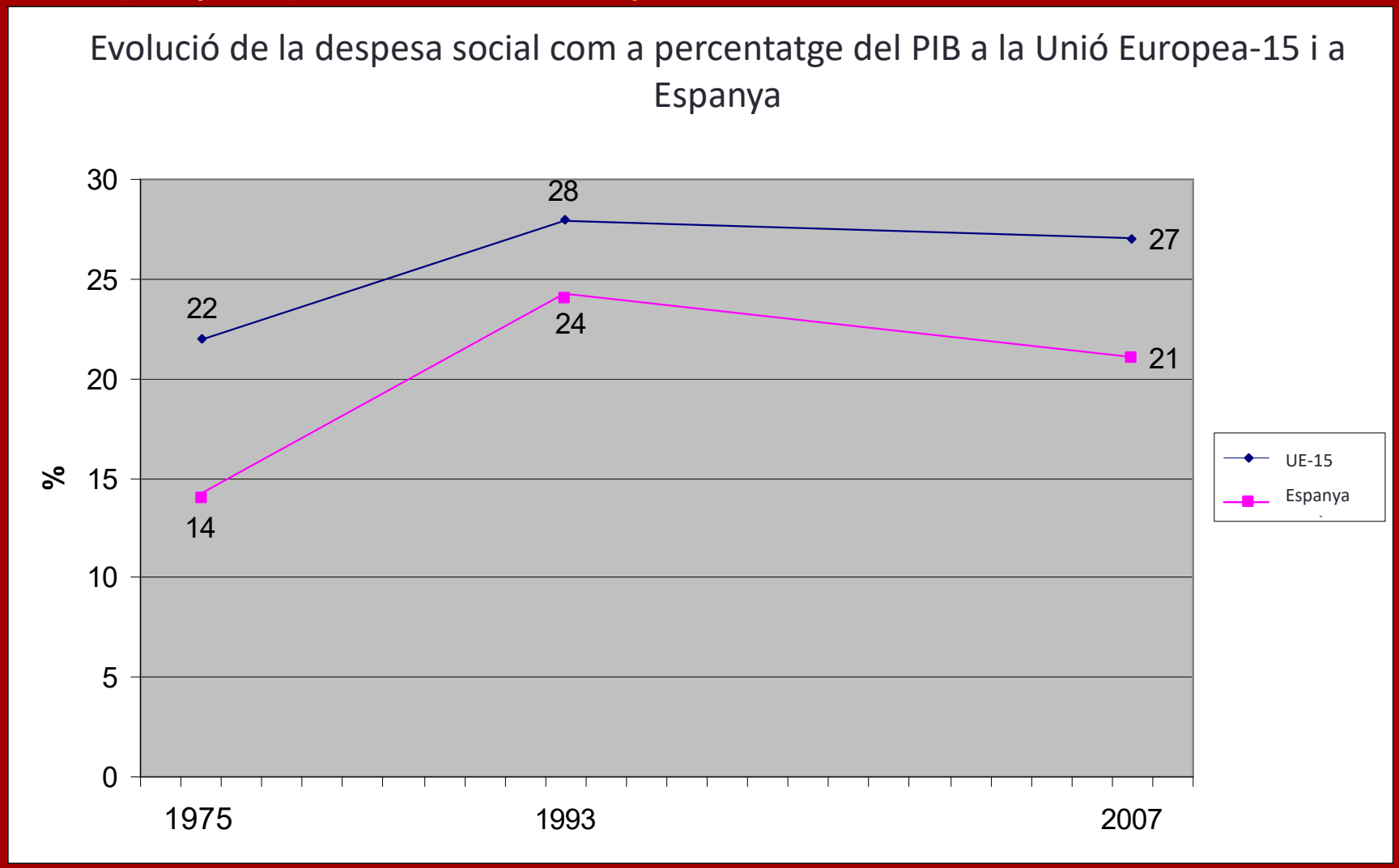

La despesa pública social com a percentatge del PIB és la més baixa de la UE (després d'Irlanda i Luxemburg)

Dèficit de despesa pública social per càpita entre Espanya i la mitjana de la UE-15, en unitats de poder de compra. 1995-2007

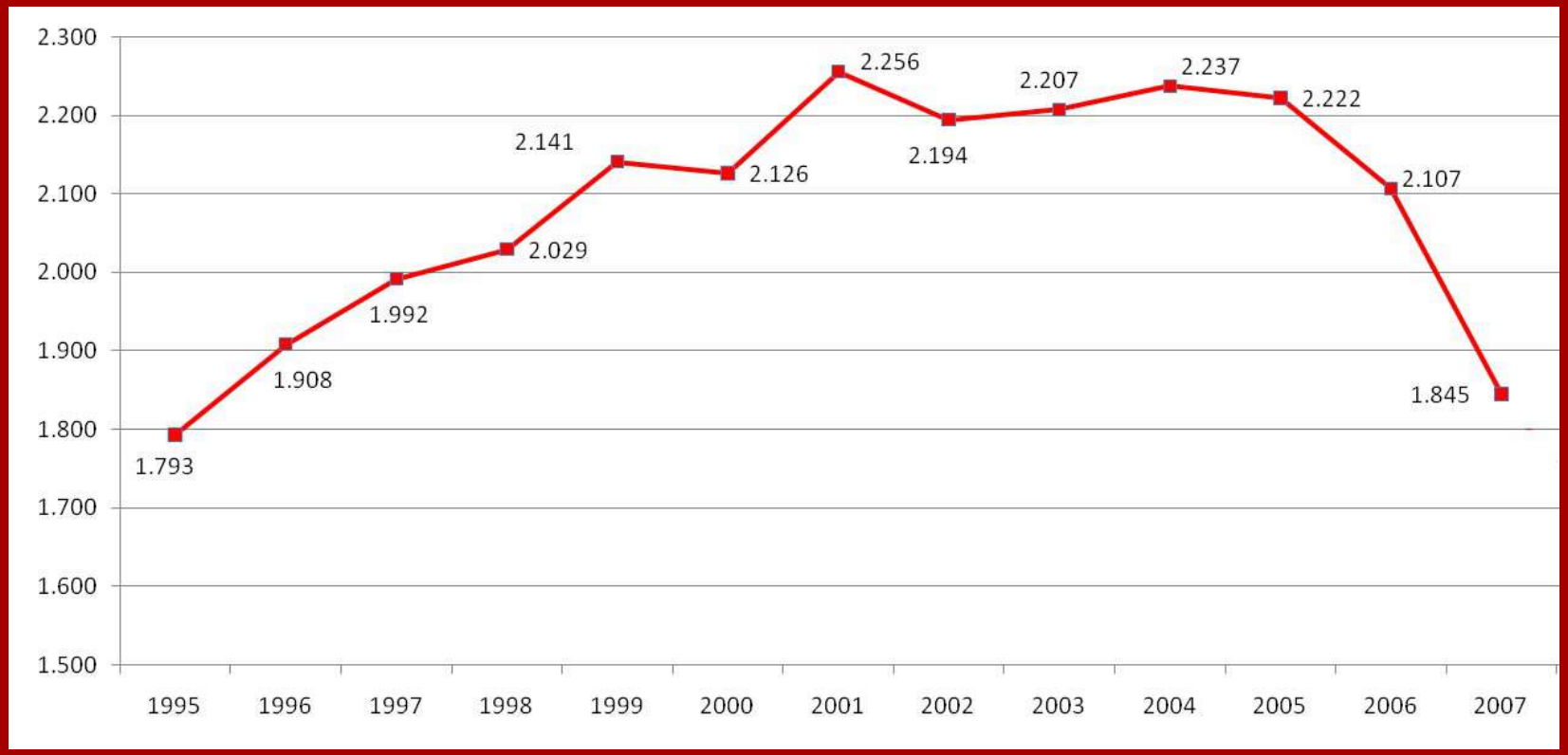

Les retallades van fer que el dèficit en despesa pública social per habitant augmentés molt notablement, el qual es va reduir durant la primera part del govern Zapatero, abans que baixés els impostos. El dèficit social l'any 2007, quan comença la Gran Recessió és més alt que quan comença la integració a l'Euro.

Font: Eurostat

La tercera causa política del subdesenvolupament social és com l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya responen a la crisi econòmica i financera que, en part, les polítiques públiques que van imposar els seus governs havien originat

La Crisi Econòmica

Aquesta crisi és resultat de la disminució de la demanda com a conseqüència de la disminució de les rendes del treball (com a percentatge de la renda nacional) resultat de l'aplicació de **polítiques neoliberals de l'Estat espanyo i la Generalitat de Catalunya**.

Això comporta un endeutament privat molt notable que beneficia el capital financer, i sobretot les seves inversions especulatives com la **immobiliària**, fins que el preu de l'habitatge col·lapsa quan **explota la bombolla**.

Això determina la crisi financera, dificultant encara més la disponibilitat del crèdit, amb la qual cosa es redueix encara més la demanda, creant una enorme recessió que provoca el gran creixement de l'atur.

Per entendre aquestes crisis s'ha d'entendre l'evolució de les rendes derivades del treball versus les rendes derivades del capital

Rendes del treball (% Total de la Renda)

	"L'Edat d'Or del Capitalisme" (1945-1978) Pacte Social Capital/Treball	Apogeu del Neoliberalisme 2012
Països que seran de la UE-15	72.9%	66.5%
Alemanya	70.4%	65.2%
França	74.3%	68.2%
Itàlia	72.2%	64.4%
Regne Unit	74.3%	72.7%
Espanya	**72.4%**	**58.4%**
EEUU	70%	63.6%

Trencament del Pacte Social

Caiguda en les rendes del treball

Font: Table 32. Fall 2011. ECFIN. European Commission Statistical Annex

El descens de les rendes del treball dels 80s (resultat de la revolució neoliberal), iniciada pel president Reagan a Estats Units i la senyora Thatcher al Regne Unit, i continuada pels presidents Bush, Clinton i Obama als EUA, Blair al Regne Unit, Schröder a Alemanya i Zapatero a Espanya, va portar el descens de la capacitat adquisitiva de la població. La caiguda de la demanda va passar gairebé desapercebuda degut a que el creixement econòmic a Europa no es va reduir gaire, resultat de dues causes.

- **La reunificació alemanya**

- **Creixement de l'endeutament**

La reunificació alemanya

- Increment de la despesa pública i de la inversió (integració de Alemanya de l'Est i de l'Oest).

- L'Estat alemany va passar d'un superàvit del 0,1% del PIB el 1989 a un dèficit del 3.4% del PIB el 1996.

- **Gran estímul per a les economies alemanyes i europees.**

Creixement de l'endeutament

- Extens creixement de capital financer. La baixada dels salaris i la capacitat adquisitiva de la població fa que la gent s'hagi d'endeutar més.

- Desregularització: gran increment d'inversions i activitats especulatives degudes a la baixa rendibilitat en l'economia productiva (una conseqüència de la caiguda de la demanda)

- **Grans beneficis i activitats especulatives/d'alt risc**

La crisi econòmica porta a la crisi financera: la crisi financera és resultat de la necessitat de que la gent i els estats s'endeutin, ja que no tenen ingressos suficients

Endeutament – Creixement Banca

⇩

D'on deriven els diners de la banca?

⇩

Principalment de les banques alemanyes i franceses

⇩

Banca, empreses i individus enormement endeutats: DEUTE PRIVAT

⇩

Ocult per la bombolla immobiliària

⇩

Banca-Sector Immobiliari-Indústria de Construcció (autoritats locals)

⇧

Capital especulatiu, falta de capital productiu, baixa rendibilitat

Com va començar la crisi financera?

Durant la bombolla immobiliària, els qui manaven **no sabien què estava passant**: **estaven eufòrics.**

"España va bien"

José María Aznar (PP)
Expresident del Govern espanyol

"I Catalunya va millor"

Jordi Pujol (CiU)
Expresident de la Generalitat

La resposta dels governs espanyol i català va ser reduir els impostos, tal i com sempre passa quan estan eufòrics.

Els governs Aznar i Pujol van reduir impostos I, després, el govern Zapatero també

"Baixar els **impostos** és d'esquerres."

José Luís Rodríguez Zapatero (PSOE)
Expresident del Govern espanyol

L'any 2006 el govern de Zapatero rebaixa l'IRPF i l'impost de societats, amb el suport, entre d'altres, de la dreta catalana (CiU).

Va incrementar el dèficit estructural de l'Estat, amagat per l'augment dels ingressos a l'Estat que havia creat la bombolla.

Resultat de les reduccions d'impostos Zapatero-Pujol en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat

Els ingressos de l'Estat van baixar, del 2007 al 2008, 27.223 milions com a conseqüència de la reforma tributària de 2006

Segons les xifres de l'Estat, es reconeix que el 72% es devia a la retallada d'impostos, i només un 28% al descens de l'activitat econòmica al començar la crisi.

Font: Informe de recaptació tributària de l'any 2008 elaborat pel Servicio de Estudios Tributarios y Estadísticas del Ministerio de Economía y Hacienda

Com responen l'Estat i la Generalitat al forat creat per la baixada d'impostos

Retallant la despesa pública, inclosa la despesa social.

S'assumeix erròniament que el problema era l'excés de despesa pública, tot i que l'Estat espanyol, en iniciar la crisi, tenia superàvit i el deute públic era el més baix de l'Eurozona.

A on es van fer les retallades?
Per a cada retallada hi havia una alternativa

1. ZAPATERO congela les pensions per aconseguir 1.200 milions d'euros

Hauria pogut aconseguir, fins i tot, més diners aplicant les següents mesures:

- Mantenir l'impost de patrimoni (2.100 milions d'euros)
- Anular les rebaixes de l'impost de successions (2.552 milions d'euros)
- Revertir la baixada d'impostos de les persones que ingressen més de 120.000 euros a l'any (2.500 milions)

A on es van fer les retallades?
Per a cada retallada hi havia una alternativa

2. RAJOY retalla en sanitat per aconseguir 6.000 milions d'euros

S'haurien pogut aplicar les següents mesures alternatives:

- Anular la baixada de l'impost de societats de les grans empreses que facturen més de 150 milions d'euros a l'any (que representen només el 0.12% de totes les empreses) (5.300 milions d'euros)

A on es van fer les retallades?
Per a cada retallada hi havia una alternativa

3. RAJOY retalla en Sanitat, Educació i Serveis Socials:
25.000 milions d'euros

S'haurien pogut aplicar les següents mesures alternatives:

- Corregir el frau fiscal de les grans fortunes, la banca i les grans empreses que representen el 71% de tot el frau fiscal (44.000 milions)

A on es van fer les retallades?
Per a cada retallada hi havia una alternativa

4. RAJOY retalla en els serveis d'ajuda a les persones amb dependència: 600 milions d'euros

S'haurien pogut aplicar les següents mesures alternatives:

- Reduir el subsidi de l'Estat a l'església catòlica per ensenyar religió a les escoles públiques o reduir la inversió en equipament militar (650 milions cada una).

Retallades en la despesa social de la Generalitat de Catalunya (**GOVERN D'ARTUR MAS 2010-2016; GOVERN DE PUIGDEMONT (govern independentista) 2016-2017**)

Partida	2010 (milions €)	2017 (milions €)	Diferència (milions €)	Diferència %
Educació	6.310,5	5.684,1	-626,4	-9,9%
Salut	9.903,5	8.876,5	-1.027	-10,4%
Habitatge i altres actuacions urbanes	723,9	357,6	-366,3	-50,6%
Protecció social	2.110,5	1.960,6	-149,9	-7,1%
Promoció social	100,7	69,5	-31,2	-31%
Foment de l'ocupació	732,5	724,2	-8,3	-1,1%
TOTAL	**19.881,6**	**17.672,5**	**-2.209,1**	**-11,1%**
PIB	**209.792**	**234.651**	**24.859**	**11,8%**

Font: *Evolució dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2004-2015; Estadístiques pressupostàries; Departament d'Economia i Coneixement (Generalitat de Catalunya); IDESCAT*

Per cada retallada hi ha alternatives

TAMBÉ A CATALUNYA

Es podrien recollir **2.788 milions d'euros** mitjançant les següents mesures:

- 1.000 milions mitjançant un impost finalista (que anés a la sanitat) de caràcter progressista
- 600 milions d'euros a base de gravar els elevats beneficis del capital financer, tal com va suggerir el mateix Fons Monetari Internacional;
- 400 milions d'euros, resultat de mantenir i no eliminar l'impost de successions;
- 538 milions de euros com a conseqüència de recuperar l'impost del patrimoni, modificat per centrar-se en les grans fortunes;
- 150 milions d'euros mitjançant la modificació de les multes i sancions per fer-les més progressives (tal com passa en els països nòrdics)
- 150 milions d'euros d'un impost ecològic que consistiria en un impost de cinc euros per cada vol que surti de l'Aeroport del Prat.

El fet que es prenguin certes mesures i no d'altres es deu al grau d'influència que les diferents classes socials i els diferents grups de pressió tenen sobre l'Estat i la Generalitat.

A Espanya i Catalunya, les forces conservadores han tingut sempre una enorme influència sobre l'Estat i la Generalitat, la qual ha estat governada per les dretes durant la major part del període democràtic.

Per què va créixer tant el dèficit?

- La majoria d'impostos a Catalunya i Espanya els paga el món del treball.

- Atur i caiguda de salaris signifiquen, per tant, menys ingressos a l'Estat.

- El problema va ser la reducció d'ingressos a l'Estat, no la suposada despesa pública excessiva.

No és cert que la despesa pública sigui baixa perquè Espanya és un país pobre

Tampoc ho és, com deia Rajoy, que vivíem per sobre de les nostres possibilitats

Espanya: PIB per càpita: 94% PIB de la UE-15

Despesa social per càpita: 74% de la despesa social de la UE-15

Si en comptes del 74%, la despesa social fos el 94%, Espanya tindria 66.000 milions d'euros addicionals per finançar el seu subfinançat estat del benestar.

No és cert que la despesa pública sigui baixa perquè Catalunya és un país pobre

Tampoc ho és, com deien Mas i Puigdemont, que vivíem per sobre de les nostres possibilitats

Catalunya: PIB per càpita:	110% PIB de la UE-15
Despesa social per càpita:	73% de la despesa social de la UE-15

Si en comptes del 73%, la despesa social fos el 110%, Catalunya tindria 19.600 milions d'euros addicionals per finançar el seu subfinançat estat del benestar.

El llibre explica que per cada política pública neoliberal que retallava els drets socials, la qualitat de vida i el benestar de les classes populars, n'hi havia d'altres que no es consideraven pels governants espanyols i catalans.

Aquest llibre va tenir un gran impacte, ja que documentava la falsedat del que l'estructura de poder -i els mitjans que té a la seva disposició- estava dient.

Va ser útil per moviments com el **15-M**, que qüestionaven la representativitat d'aquells governs.

"No nos representan" era una protesta demanant una revolució democràtica.

La primera vegada que el 15-M apareix a la Puerta del Sol es denuncia al govern espanyol per mentir sobre que no hi havien alternatives, mostrant el llibre com a prova d'això.

TERCERA PART

La falsedat de l'argument de la recuperació econòmica

El miratge de la recuperació econòmica a Espanya (incloent Catalunya)

		2007	2017	Variació 2007/2017
Atur	Taxa (%)	8,2%	17,2%	+110%
	Persones	1.846.000	3.917.000	+2.071.000
Atur de llarga durada	Taxa (%	1,7%	7,7%	+353%
	Persones	377.000	1.724.000	+1.365.000
Taxa de treballadors amb salaris baixos*	Persona soltera sense fills	21,89%	27,18%	+24%
	Parella amb un salari i dos fills	13,71%	14,03%	+2%
Treballadors que guanyen entre 0 i 1 SMI (sobre el total de treballadors)**		8,86%	12,56%	+42%

Font: Eurostat e INE

- Treballadors que cobren fins el 33% del salari mitjà per treballador (dades del 2008 i 2015).
- ** SMI = Salari Mínim Interprofessional (dades del 2008 i 2016).

Quina és la situació social? (2016)

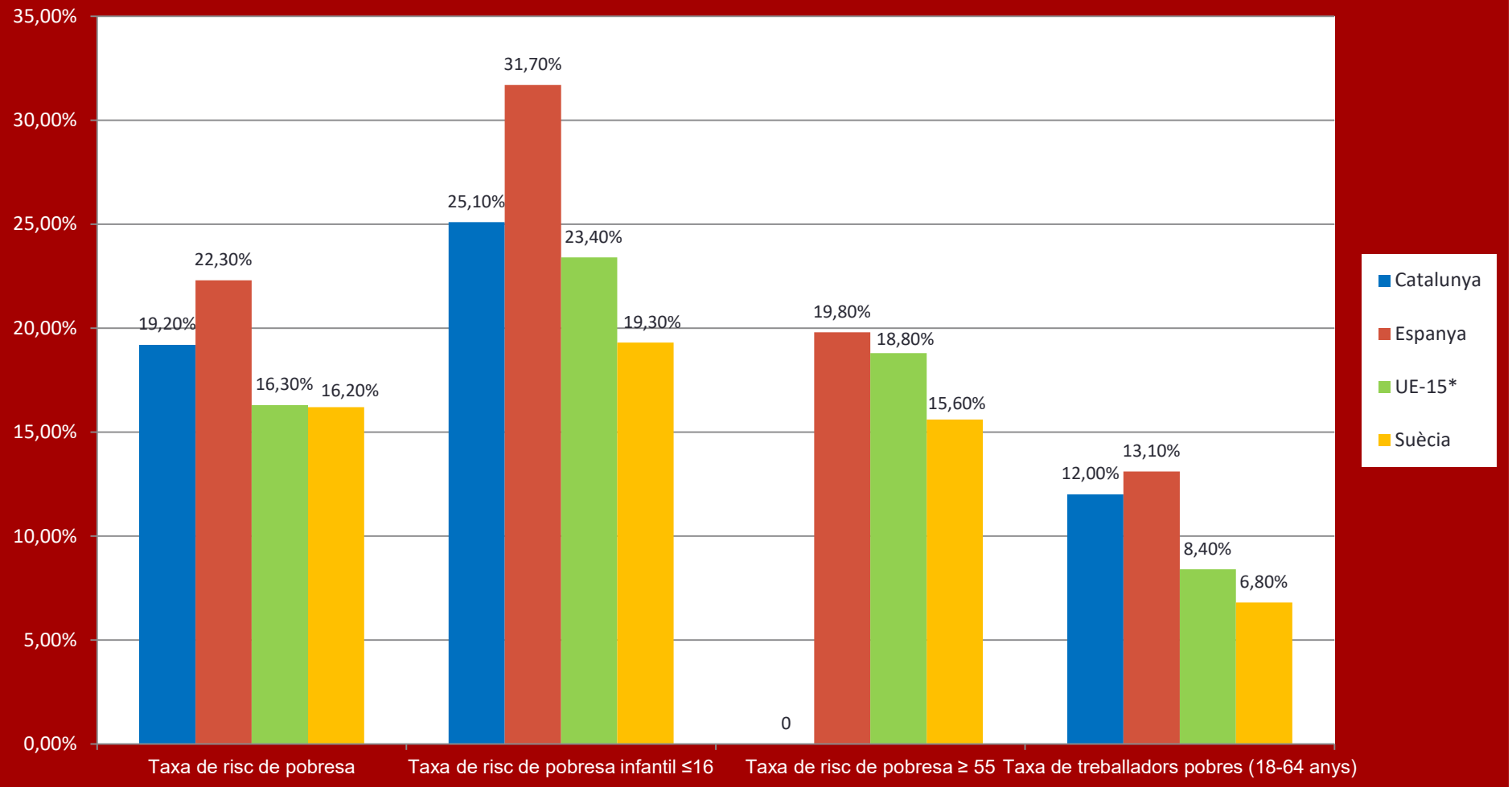

Font: Eurostat

* Mitjana de la UE-15

Situació del mercat laboral (2016)

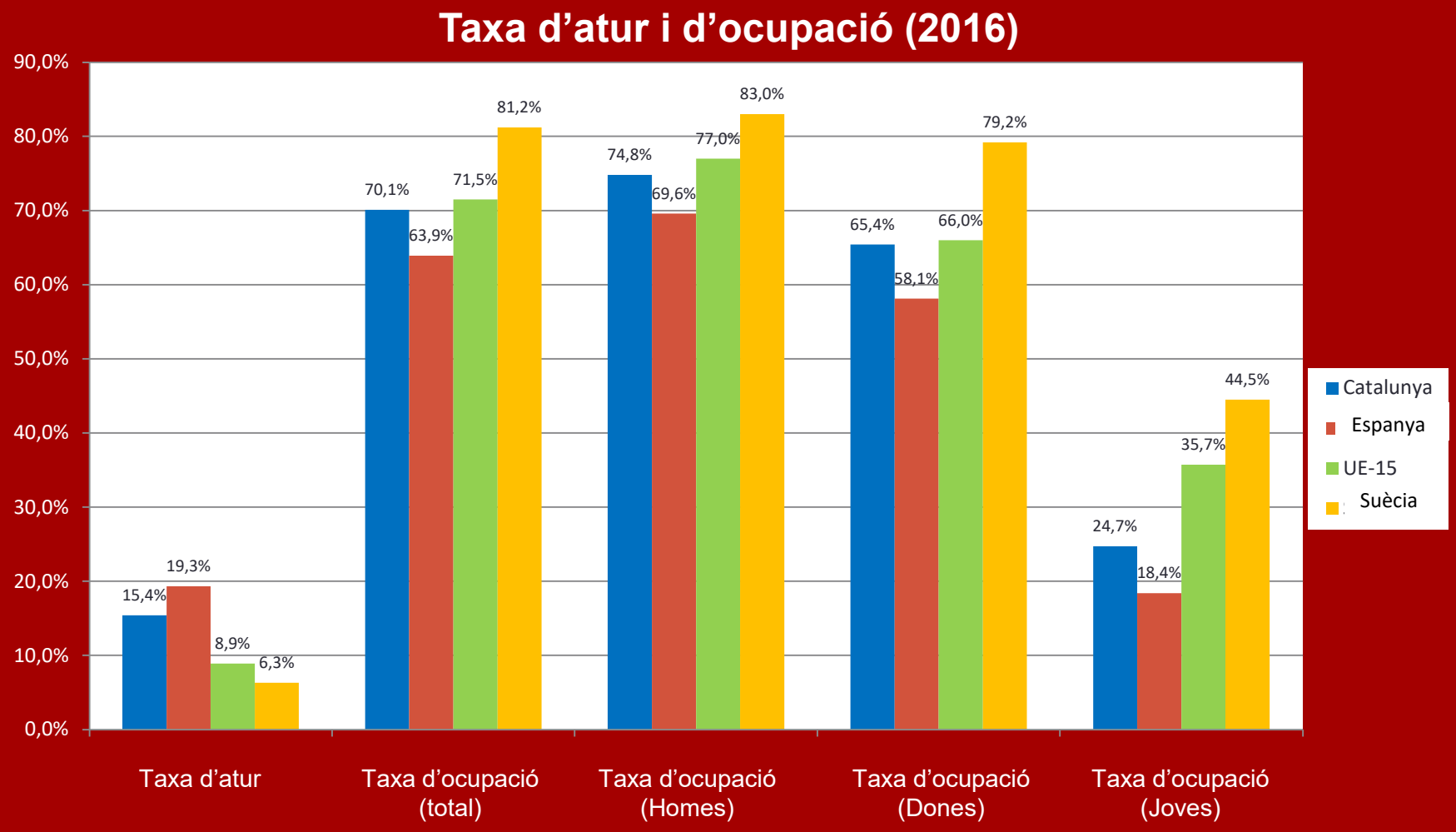

Font: Eurostat i Idescat

Situació del mercat laboral (2015)

		Catalunya	Espanya	UE-15	Suècia
Salari net mitjà mensual (PPP)		-	1.350 €	1.550 €	1.850 €
Treballadors que treballen en hores atípiques (sobre total de treballadors) - 2017		-	42,8%	38,6%	28,5%
Bretxa salarial*		13,9	14,2	14,8**	14
Índex de qualitat del treball (JQI) (2015)	Formes de treball i seguretat laboral	-	77,7	86,8	87,4
	Temps de treball i equilibri entre feina i vida	-	76,8	80,2	82,7
	Representació dels interessos col·lectius	-	53,3	57,8	80,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat, Idescat i European Trade Union Institute

* Dades per a l'any 2015 (Font: Idescat i Eurostat)

** Mitjana de la UE-15 (sense dades de Grècia i Irlanda)

Taxa de sinistralitat laboral (2015)

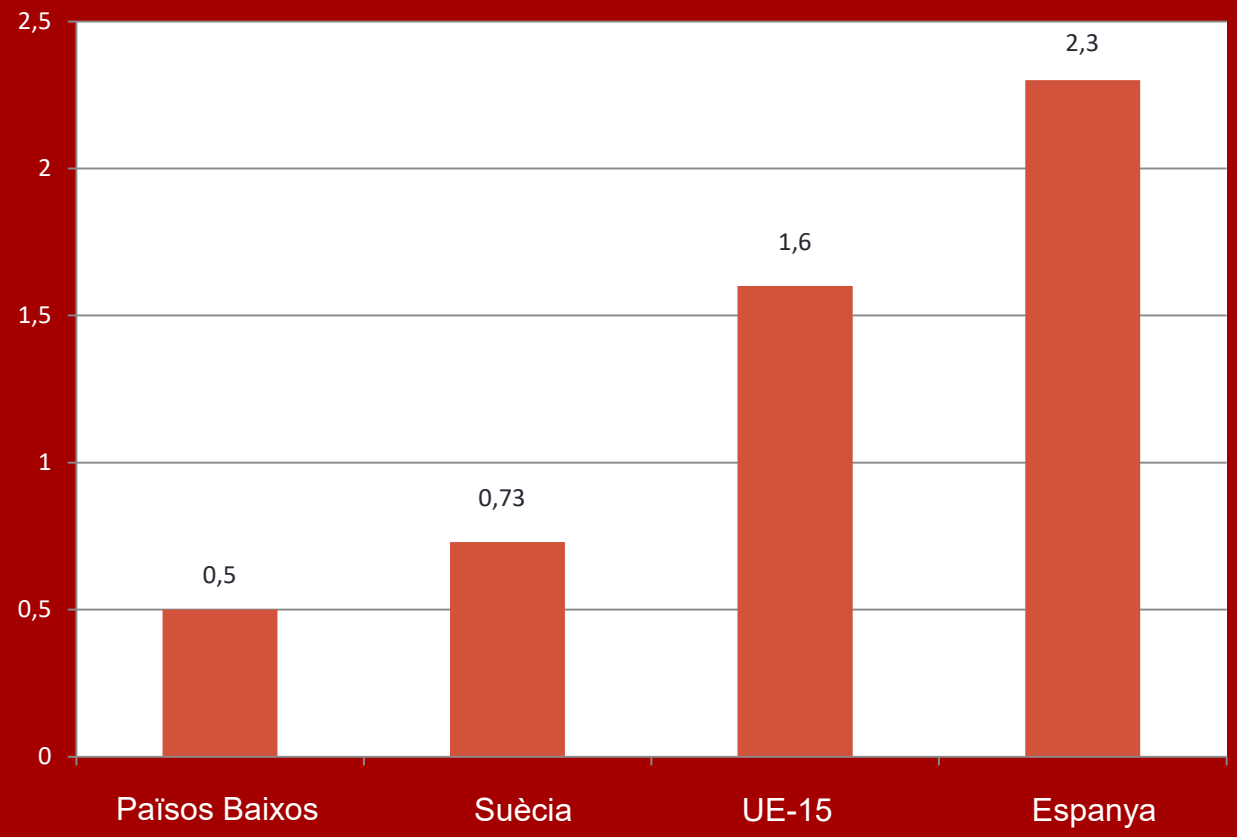

Espanya **triplica** la taxa de sinistralitat de Suècia i gairebé **quintuplica** la dels Països Baixos. És a dir, el nombre de treballadors morts per cada 100.000 treballadors.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat i Idescat

La situació pels joves és molt difícil, ja que concentra les taxes d'ocupació més baixes d'Europa.

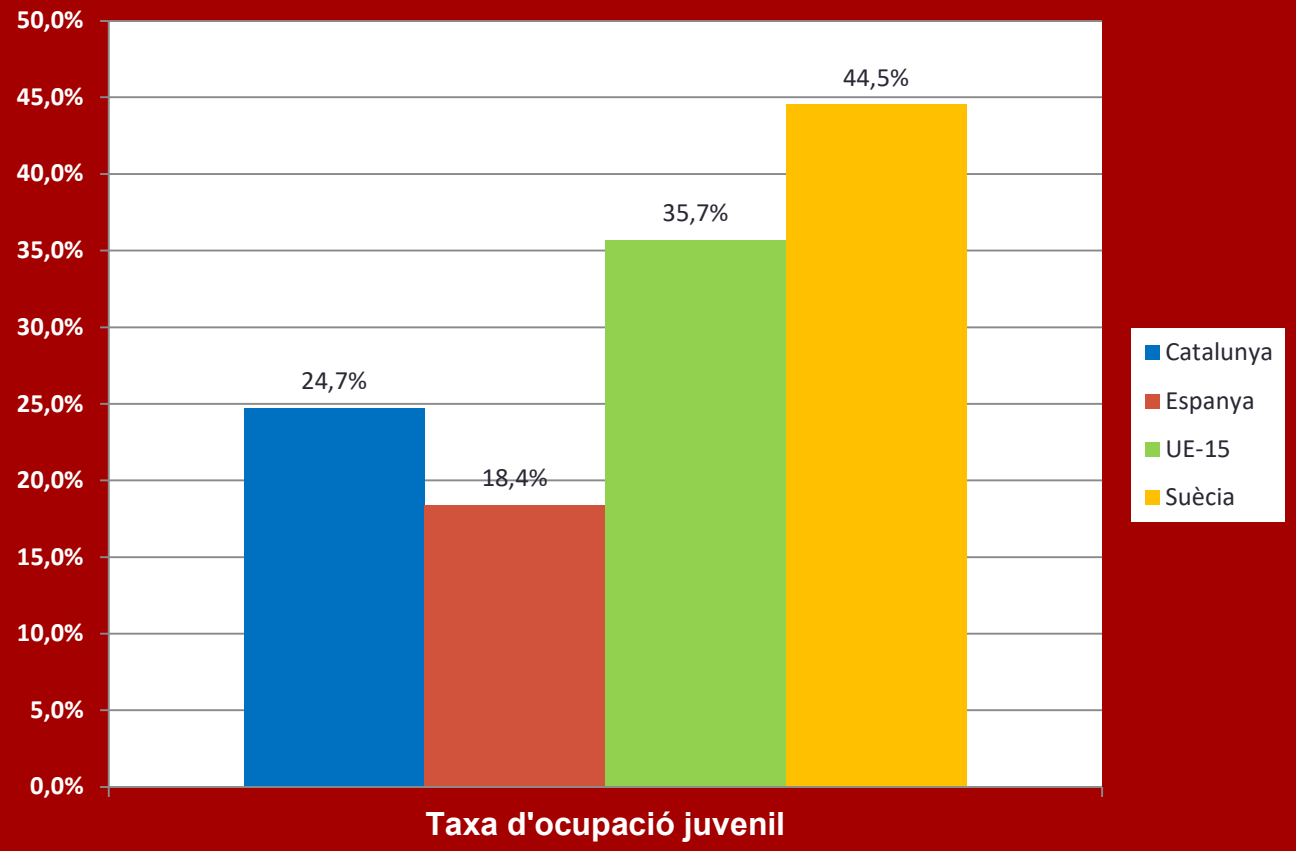

Font: Eurostat i Idescat.

Però la situació també afecta altres sectors de la població, com la gent gran…

La situació dels majors de 55 anys al mercat laboral

Un problema del qual no se'n parla

Del total d'aturats, els majors de 55 anys són el **13,7%** (539.000 persones).

Mentre que l'atur global ha augmentat en un 112% entre 2007 i finals del 2017, l'**atur entre les persones majors de 55** anys s'ha incrementat en un **293%**.

L'**atur de llarga durada** també s'ha incrementat, passant del 50,8% al 72,1%.

240.605 aturats majors de 55 anys no tenen cap protecció, ni contributiva, ni d'assistència, ni la RAI, ni la PAE.

Font: Informe UGT (2018). "Mayores de 55 años en el mercado de trabajo español. Una década de pérdidas"

Desigualtats (2016)
De les més accentuades a la UE-15

Indicador	Catalunya	Espanya	UE-15	Suècia
Coeficient de Gini	31,4	34,5	29,9	27,6
S80/S20	5,5	6,6	4,8	4,3

Font: Eurostat i Idescat

Les diferències en l'esperança del vida als barris de Barcelona

Segons dades de l'àrea d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona per al quinquenni 2010-2014, **la diferència entre el barri amb una major esperança de vida i el barri amb una de menor era de gairebé 10 anys** (86,5 anys al barri de la Maternitat i Sant Ramon, al districte de les Corts, i 77,2 anys al barri de Torre Baró, al districte de Nou Barris).

Les desigualtats a Catalunya estan entre les més altes a la UE-15

Rendes del treball (% PIB)

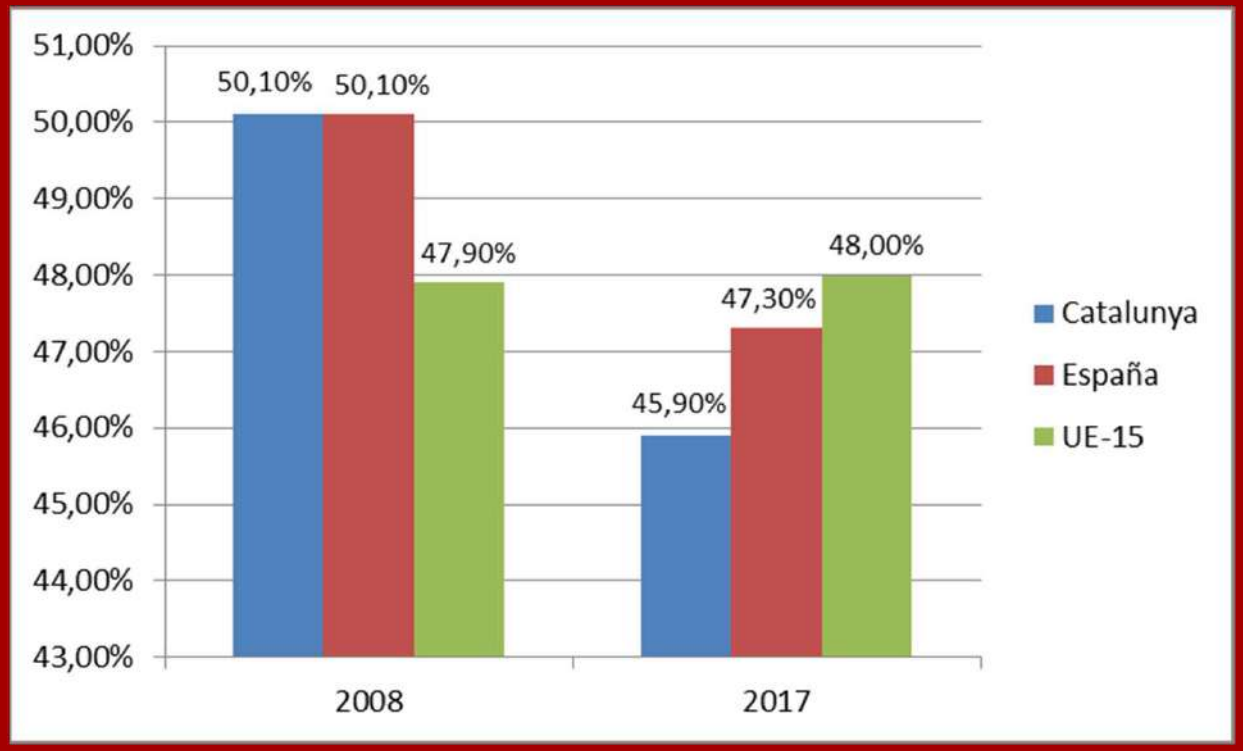

Font: IDESCAT (dades per a Catalunya) – Comptes econòmics anuals de Catalunya (PIB). Base 2010; EUROSTAT (dades per a Espanya i la UE-15) – GDP and main components (output, expenditure and income) (nama_10_gdp)

Les desigualtats a Catalunya estan entre les més altes a la UE-15

Rendes del capital (% PIB)

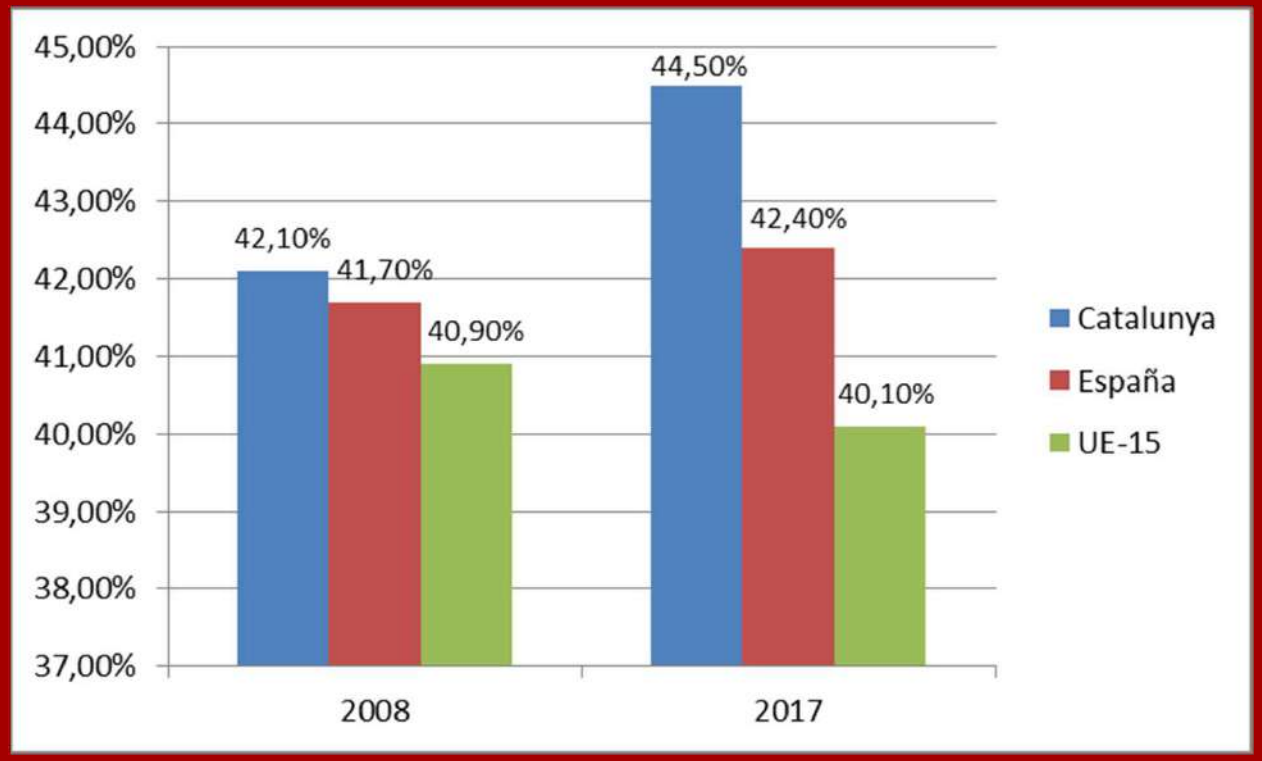

Font: IDESCAT (dades per a Catalunya) – Comptes econòmics anuals de Catalunya (PIB). Base 2010; EUROSTAT (dades per a Espanya i la UE-15) – GDP and main components (output, expenditure and income) (nama_10_gdp)

Les desigualtats a Catalunya estan entre les més altes a la UE-15

	Coeficient de Gini	
	2008	**2016**
Catalunya	29,4	31,4
Espanya	31,9	34,5
UE-15	29,5	29,9

Font: IDESCAT (dades per a Catalunya) i EUROSTAT (dades per a Espanya i la UE-15) – Gini coefficient of equivalised disposable income (source: SILC).

Despesa pública en sanitat com a percentatge del PIB

	2009	2014
UE-15	7,6%	7,4%
Catalunya	5,8%	5,2%
Espanya	6,8%	6,4%
Grècia	6,5%	4,6%
Portugal	6,9%	6,0%
Irlanda	8,1%	6,9%
Suècia	7,3%	9,3%

Font: Servei Català de Salut; Despesa sanitària a Catalunya; Dades comparatives internacionals

Despesa pública en sanitat per càpita (USD PPP)

	2009	2014	
UE-15	3.008,7$	3.389,0$	↑
Catalunya	2.102,7$	1.930,4$	↓
Espanya	2.197,5$	2.140,5$	↓
Grècia	1.972,2$	1.217,2$	↓
Portugal	1.830,2$	1.717,5$	↓
Irlanda	3.367,5$	3.521,9$	↑
Suècia	2.909,9$	4.310,1$	↑

Font: Servei Català de Salut; Despesa sanitària a Catalunya; Dades comparatives internacionals

Despesa pública en educació com a percentatge del PIB

	2007	2014	
UE-15	5,30%*	5,23%**	↓
Catalunya	3,64%	3,60%	↓
Espanya	4,34%	4,15%	↓
Grècia	4,09% (2005)	3,62%	↓
Portugal	5,10%	5,04%	↓
Irlanda	4,92%	4,92%	=
Suècia	6,61%	7,14%	↑

*Sense Grècia; **Sense Dinamarca.

Font: CATALUNYA (Departament d'Ensenyament; Despesa pública en educació sobre el PIB); ALTRES PAÏSOS 2007 – EUROSTAT (Public expenditure on education [tsdsc510]), 2014 – EUROSTAT (Total public expenditure on education by education level and programme orientation - as % of GDP [educ_uoe_fine06])

QUARTA PART

Arguments d'alguns independentistes sobre les causes del subdesenvolupament social

La principal raó que dona el govern independentista català per explicar el gran endarreriment social de Catalunya

“Espanya ens roba”

Dit en altres paraules, que el dèficit fiscal, que és la diferència entre el que Catalunya paga en impostos a l’Estat i les despeses que rep, és abusivament gran.

A continuació veurem l'actual despesa pública social per habitant a Catalunya i la que tindria en el cas que fóssim independents (i tots els ingressos es quedessin aquí), utilitzant la xifra del dèficit fiscal del Govern. Naturalment, es veu un increment en la segona columna, resultat de que Catalunya és més rica que el promig de l'Estat.

Ara bé, el punt clau al qual el govern no fa referència és el nivell de despesa pública per habitant que li correspon a la seva riquesa. En la tercera columna, s'observa que aquesta xifra és molt més gran. Això es deu tant a les polítiques fiscals aprovades tant a les Corts Generals espanyoles, com al Parlament de Catalunya, a mans del partit que ha governat durant la major part del període democràtic.

El suposat espoli no explica el gran endarreriment de la despesa social de Catalunya

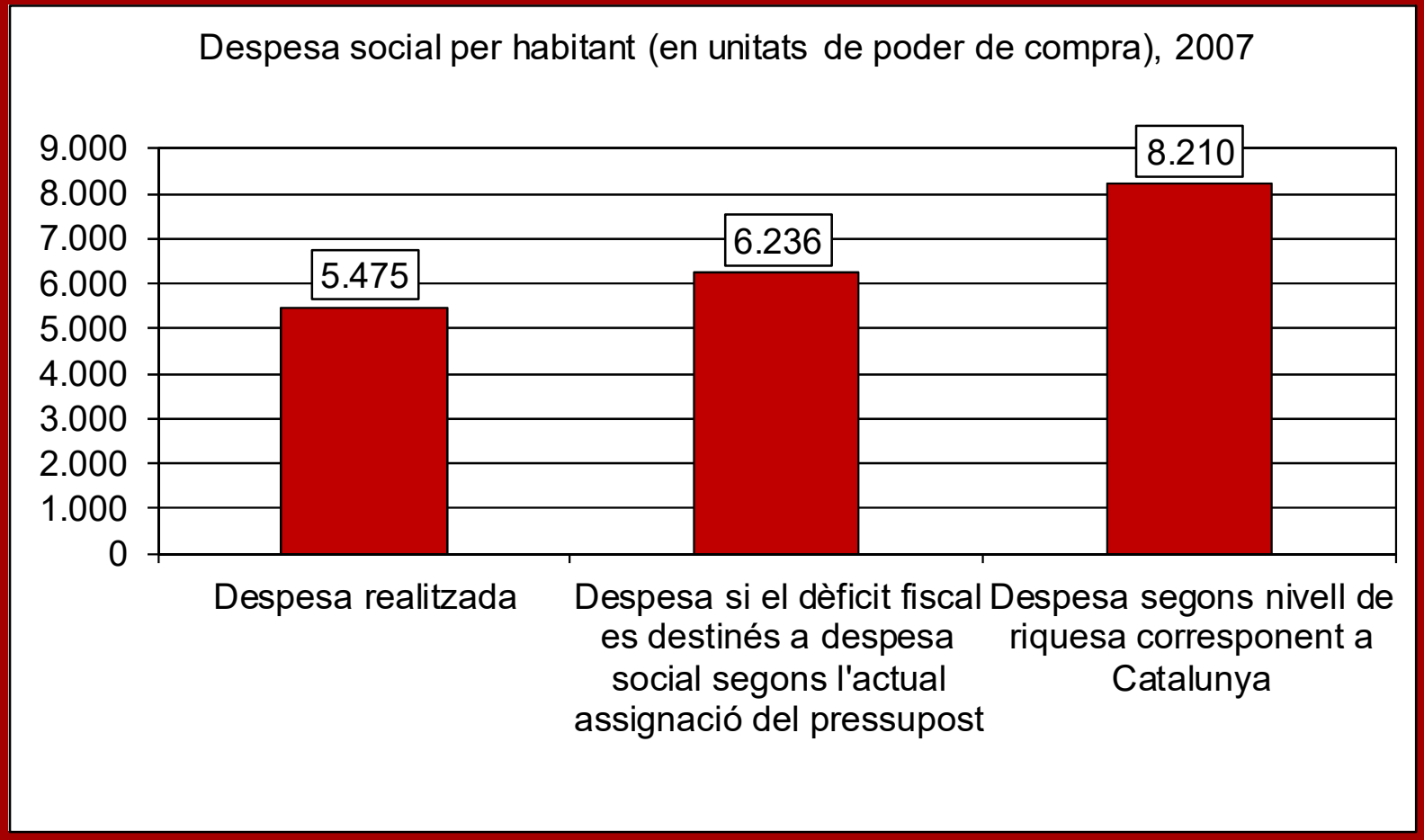

Han estat les dretes catalanes les que han aprovat tant a les Cortes Generales –amb les dretes espanyoles- com al Parlament de Catalunya les lleis que han provocat el gran endarreriment social de Catalunya i d'Espanya

CiU ha governat la Generalitat de Catalunya **durant 31 dels 38 anys** des de la recuperació de l'autogovern.

CiU ha aprovat a les *Corts Espanyoles les lleis més importants que han tingut més impacte en el deteriorament del mercat de treball* i les *lleis pressupostàries* i *tributàries proposades pel PP*:

1. **Reforma laboral** del 2012 del PP, que va comptar amb el suport de CiU.

2. Aprovació de la **llei d'estabilitat pressupostària** del PP (2012), amb el suport de CiU.

3. Aprovació de l'**amnistia fiscal** amb els vots de PP i CiU al Congrés dels Diputats (2012).

4. Aprovació del **decret de retallades** del PP amb el suport de CiU (2012).

En conclusió…

NO A LES DRETES ESPANYOLES I CATALANES QUE HAN CONTRIBUÏT AL SUBDESENVOLUPAMENT SOCIAL

Responsables del subdesenvolupament social de Catalunya i Espanya

Dades provinents dels articles i conferències del professor Vicenç Navarro, Catedràtic de Ciències Polítiques i Polítiques Públiques de la Universitat Pompeu Fabra. La majoria d'elles provenen del seu blog. Les diapositives d'aques document han estat elaborades per en Pol Carrión i en Ferran Muntané

www.vnavarro.org